

РЕШЕНИЕ

№ 11520

гр. София, 24.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 27.02.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Златка Илиева

ЧЛЕНОВЕ: Елица Райковска

Ваня Стоянова

при участието на прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **13133** по описа за **2025** година докладвано от съдия Ваня Стоянова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 - чл. 288 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на кмета на Столична община - район „Студентски“ с ЕИК , със седалище и адрес на управление: [жк], [жилищен адрес] чрез юрк. В. М. срещу Решение № 13558/11.07.2025г. постановено по [населено място] № 40655 по описа на съда за 2024г. описа на Софийски районен съд, Гражданско отделение, 157 състав. С обжалваното решение е отменен отказа на кмета на район „Студентски“, Столична община да издаде удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ППЗСПЗЗ) за бивш имот с пл. № 2728, по стар кадастрален план на м. „Напоително поле“ по кадастралния план от 1939г. по заявление на Б. С. П. с вх. № РСТ24-ГР94-1869 от 07.06.2024г. и връща преписката на кмета на Столична община, район „Студентски“ за произнасяне по заявление за издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ с вх. № РСТ24-ГР94-1869 от 07.06.2024г. по отношение на имот № 2728, находящ се в местност „Студентски град“, район „Студентски“.

В сезиращата съда касационната жалба са изложени твърдения, че обжалваното съдебно решение е неправилно поради нарушение на материалния закон, необосновано и постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Касаторът е изложил аргументи, че не са налице основания за издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ, за което излага подробни съображения в жалбата.

Депозиран е и писмен отговор от Б. С. П., видно от който производството по чл. 11, ал. 4 от

ППЗСПЗЗ е междинно производство, развиващо се преди произнасяне на ОСЗ по искането за възстановяване право на собственост върху съответните бивши земеделски земи по чл. 10 от ЗСПЗЗ.

В съдебно заседание касаторът кмет на Столична община - район „Студентски“ редовно призован, не се явява, не се представлява.

Ответникът Б. С. П., не се явява и не се представлява.

Заинтересованата страна Т. Г. Т., явява се лично, моли съда потвърди първоинстанционното решение като правилно и законосъобразно. Заинтересованите страни В. С. Н., М. А. Т. и П. С. П. не се явяват и не изпращат представители.

Представителят на Софийска градска прокуратура - прокурор дава заключение, съдът да отхвърли подадената касационна жалба, като бъде оставено в сила решението на Софийски районен съд.

Пред настоящата съдебна инстанция не са представени нови писмени доказателства.

Административен съд - София - град, XVI касационен състав като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и в рамките на касационната проверка, извършена съгласно чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срок и от надлежна страна, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Производството пред Софийския районен съд е образувано по жалба с вх. № 220535/04.07.2024 г. на Б. С. П., с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, срещу отказа на Кмета на Столична община - район „Студентски“ да издаде скица и удостоверение по чл. 13, ал. 5 и 6 от ППЗСПЗЗ за бивш имот с пл.№ 2728, по стар кадастрален план на м. „Напоително поле“ по кадастралния план от 1939 г. по заявление на жалбоподателя с вх. № РСТ24-ГР94-1869 от 07.06.2024 г.

От фактическа страна СРС е установил, че от приложеното по делото Удостоверение за наследници изх. № РСЦ24-УГ01- 867/1/13.02.2024 г. на СО - район „С.“ се установява, че жалбоподателят Б. С. П. е един от наследниците по закон на П. М. Д., починал на 02.05.1967 г.

Представено е Удостоверение от Министерство на земеделието и храните, Областна дирекция „Земеделие“ - С. град, Общинска служба земеделие З. с изх. № ПО-15-3017-3/10.05.2024 г., видно от което недвижим имот пл. № 2728 по стар кадастрален план от 1939 г. е заявен за възстановяване правото на собственост от наследниците на П. М. Д. по образувана административна преписка по ЗСПЗЗ с вх. № 200/1991 г., землище Дървеница, както и че към датата на издаване на удостоверението ПК „Студентска“, а сега ОСЗ З. не се е произнесла с решение за имота.

От изпратената от ответника по жалбата административна преписка се установява, че жалбоподателят Б. С. П. е подал Заявление за издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ на дата 07.06.2024 г. по отношение имот № 2728, находящ се в местност „Студентски град“, район „Студентски“.

Приложена е и извадка от разписан лист, удостоверяващ правото на собственост на наследодателя П. М. Д..

Във връзка с направеното искане за издаване на удостоверение и скица за процесния имот кметът на Столична община - район „Студентски“ на дата 27.06.2024 г. е постановил отказ за издаването им с мотиви, че процесният имот е включен в списъка на имотите, отчуждавани за нуждите на войската с Царски указ № 29/10.12.1943 г., обн. в ДВ бр.2 от 1944 г., като отчуждаването е по

ЗОННИДОП, и по отношение на този имот не важат разпоредбите на ЗСПЗЗ и не са налице основания за издаване на скица и удостоверение по чл. 13, ал. 5 и 6 от ППЗСПЗЗ. Изслушана е и СТЕ.

С оспореният отказ, кметът на район „Студентски“, Столична община, излагайки съображения, че имотът, във връзка с който е направено искане за издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ се явява идентичен с парцел № 315 по плана на военния терен в [населено място], последният отчужден за нуждите на войската с Царски указ № 29/1943г. по реда на ЗОНИДОП, е приел, че не важат разпоредбите на ЗСПЗЗ, с оглед на което не са налице основания за искането да се издадат удостоверение и скица по чл. 13 от ППЗСПЗЗ, да бъде уважено.

За да отмени процесния отказ, обективиран в Писмо с изх. № РСТ24-ГР94-1869/1/ от 27.06.2024г. по заявление от с вх. №№ РСТ24-ГР94-1869 от 07.06.2024г. въззивния съд е обсъдил реституционната процедура по ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, направил е извод, че производството по издаване на удостоверение и скица от техническата служба предхожда по време издаването на решение за възстановяване на правото на собственост в стари реални граници, когато се касае за имот в урбанизирана територия и именно, чрез издадените в това производство актове се осъществява индивидуализацията на подлежащата на възстановяване в реални граници част от бившия имот.

Според въззивния съд в рамките на тази процедура кметът на общината е компетентен да откаже издаването на скица и удостоверение, когато молбата изхожда от нелегитимирано лице, когато е нередовна и дадените от административния орган указания не са изпълнени, както и когато липсват предпоставките за издаване на исканите актове (напр. когато при извършената проверка се установи, че имотът не се намира в границите на урбанизираните територии, определени с подробен устройствен план или с околоръстен полигон). В правомощията на кмета на общината се включват още и проверка, респ. право на отказ за издаване на актовете в случай, че такива вече са издадени на същите заявители за същия имот, доколкото административният орган е задължен да следи за отрицателните предпоставки за допустимостта на искането, една от които е наличието на влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни (чл. 27, ал. 2, т. 1 от АПК). С оглед посочената по-горе характеристика на исканите актове, като предпоставка за постановяване на решение за възстановяване и способ за индивидуализация на имота, тяхната актуалност във времето е без правно значение и не обосновава необходимост от периодичното им преиздаване, след като реституционното производство е приключило. Следователно административният орган би могъл да откаже издаването на исканите актове едва при наличие на приключила процедура по възстановяване.

Предвид представеното удостоверение с изх. № ПО-15-3017-3/10.05.2024 г., издадено от ОСЗ „З.“, в което изрично е посочено, че производството по възстановяване собствеността върху процесния имот е все още висящо, както и, че изготвянето на актуална скица и удостоверение по чл. 13, ал. 4 и ал. 5 от ППЗСПЗЗ е необходимо за произнасяне с решение от страна на ОСЗ „Земеделие“.

На следващо място Софийски районен съд е посочил, че кметът на общината не може да преценява какво по вид и основание производство се провежда пред ОСЗ, дали това е редът за възстановяване на правото на собственост или заявителят е следвало да упражни правата си по друг закон, дали е законосъобразно и дали заявлението е основателно. Законодателят не е уредил правомощия на кмета на общината, респ. на кмета на района да следи за законосъобразността на действията и актовете на Общинската служба по земеделие, поради което незаконосъобразни се явяват развитите в отказа съображения, че искането не би могло да бъде

уважено, тъй като за конкретния имот ЗСПЗЗ и правилникът не са приложими.

При изложените съображения въззивният съд е приел, че отказа на кмета на Район „Студентски“ при СО за издаване на удостоверение и скица по реда на чл. 13 от ППЗСПЗЗ за имот с пл. № 2728 е незаконосъобразен, предвид което същият е отменен, а преписката върната на административния орган за продължаване на действията по издаване на исканите удостоверение и скица.

Административен съд - София - град, в настоящият касационен състав намира, че така постановеното решение на СРС е валидно, допустимо, а по същество решението на районния съд е постановено при правилно приложение на материалния закон, като не са налице касационни основания за отмяна, поради което следва да бъде оставено в сила.

Със Заявление с вх. № РСТ24-ГР94-1869 от 07.06.2024г. от Б. С. П., наследник на П. М. Д. е искано издаване на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ, относно имот с пл. № 2728 по стар кадастрален план от 1939 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи общинската служба по земеделие постановява решение за възстановяване правото на собственост върху имоти в границите на урбанизираните територии въз основа на удостоверение и скица по чл. 13, ал. 4, 5 и 6 и чл. 13а.

Производството по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ е функция от производството по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ и е с цел да удостовери фактите от правно значение за приключване на основното производство, като няма самостоятелно значение, а е продължение на производството по чл. 11, ал. 4 от ЗСПЗЗ. За да се издадат удостоверението и скицата е необходимо производството по чл. 11, ал. 4 от ЗСПЗЗ да е приключило с позитивен административен акт, който да е влязъл в сила, поради това и заявлението за издаване на скица и удостоверение по чл. 13, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСПЗЗ, в хипотезата на липса на заповед по чл. 11, ал. 4, следва да се разглеждат именно като искания за издаване на заповед за определяне на застроена и незастроена площ по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ. По силата на служебното начало в административния процес от разпоредбата на чл. 9, ал. 4 от АПК, административният орган е длъжен да окаже процесуално съдействие на страните за законосъобразно и справедливо решаване на въпроса - предмет на производството и служебно да квалифицира искането. А по арг. от чл. 31, ал. 2 във вр с ал. 1 от АПК, в случай, че административният орган приема, че друг е приложимия ред за осъществяване на права и законни интереси, то той е задължен да препрати, респ. да започне релевантната за случая процедура след като уведоми заявителя.

В производството по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ, единствено се определя застроената част, респективно свободната площ на претендиран за възстановяване по ЗСПЗЗ имот, след това се издава удостоверение и скица по чл. 13, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 ППЗСПЗЗ, а въз основа на тях колективният орган по поземлената собственост, независимо как е наименован през годините - поземлена комисия, общинска служба по земеделие и гори, а понастоящем само общинска служба по земеделие, постановява решение по чл. 11, ал. 1 от ППЗСПЗЗ, с което решение ще бъдат възстановени в реални граници правата на собствениците върху земеделските земи, включени в границите на урбанизираните територии (строителните граници на населените места) или ще им се признае правото на собственост, но с обезщетение по чл. 10б, ал. 1 от ЗСПЗЗ поради проведени мероприятия, които не позволяват реално възстановяване на собствеността.

В конкретния случай с подаване на заявлението си за издаване на удостоверение и скица по чл. 13 от ППЗСПЗЗ в действителност жалбоподателят е представил и удостоверение с изх. № ПО-15-3017-3 от 10.05.2024г., издадено от ОСЗ „Земеделие“, видно от което, производството по възстановяване собствеността върху процесния имот е все още висящо, както и че изготвянето на

актуална скица и удостоверение по чл. 13, ал. 4 и 5 ППЗСПЗЗ е необходимо за произнасяне с решение от страна на ОСЗ „Земеделие“.

С оглед на изложеното, конкретиката на искането, кметът на общината/районът не следва да обсъжда кой е приложимият ред за реституция на имота описан по-горе, тъй като законодателят не е уредил правомощия на кмета на общината/на района да следи за законосъобразността на действията и актовете на общинската служба по земеделие. Кой е приложимият ред за реституция на имота е задължение на специализирания орган по реституцията, съобразно воденото производство. Искано е за скица и удостоверение по особени правила и ред, поради което се дължи произнасяне, именно по този ред и след като органът, на когото е възложено разглеждането и приключването на производството с окончателен акт, е удостоверил пред органа по чл. 13, ал. 4, 5 и 6 ППЗСПЗЗ, че производството не е приключило и предстои произнасяне, за което е необходимо издаването на удостоверение и скица, правилно с обжалваното решение Софийският районен съд е приел, отказът на кмета да издаде скица и удостоверение е незаконосъобразен, както и че интересът на жалбоподателя е налице и не е отпаднал.

За ясната на изложеното, следва да се посочи още, че според изложеното в тълк.решение № 2/2017 на ВАС и ВКС, спецификата на производството по чл. 11 ал. 4 от ППЗСПЗЗ на общо събрание на колегиите на ВАС е посочена в тълк.решение № 5 от 18.10.2011г. по т.д. № 8/2010г. на ВАС, като е прието, че то не е самостоятелно производство, а има обслужващ характер в реституцията. Въз основа на решението на кмета за определяне на застроена част, техническата служба на общината издава удостоверение и скица по чл. 13 ал. 5 и ал. 7 от ППЗСПЗЗ.

По така изложените съображения за касационния състав обжалваното съдебно решение е правилно и законосъобразно и следва да бъде оставено в сила, както и правилно районният съд е върнал преписката обратно на кмета на Район „Студентски“, Столична община със задължителни указания.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2 от АПК, Административен съд София- град, XVI касационен състав,
Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 13558/11.07.2025г. постановено по [населено място] № 40655/2024г по описа на Софийски районен съд, гражданско отделение, 157 състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

ЧЛЕНОВЕ